

ПРИМЉЕНО: 03 DEC 2025	
02	708/11

Универзитет у Београду
Правни факултет
Булевар Краља Александра 67
Београд

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Декан Правног факултета Универзитета у Београду, на предлог Изборног већа Правног факултета Универзитета у Београду од 27. октобра 2025. године, донео је одлуку о расписивању конкурса за избор у звање и заснивање радног односа на радном месту једног наставника у звању доцента за Грађанскоправну ужу научну област - предмет Грађанско право - општи део и Стварно право, на Правном факултету Универзитета у Београду. Конкурс је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 95/2025, од 31. октобра 2025. године и у публикацији Националне службе за запошљавање „Послови“, бр. 1170-1171 од 5. новембра 2025. године.

На основу одлуке Изборног већа Правног факултета Универзитета у Београду од 27. октобра 2025. године, образована је Комисија за писање реферата о пријављеним кандидатима за избор у звање и заснивање радног односа на радном месту доцента за грађанскоправну ужу научну област – предмет Грађанско право - општи део и Стварно право, с пуним радним временом и на одређено време од пет година, у саставу проф. др Драгор Хибер, редовни професор Универзитета у Београду - Правног факултета у пензији, проф. др Душан Николић, редовни професор Универзитета у Новом Саду - Правног факултета и проф. др Милош Живковић, редовни професор Универзитета у Београду - Правног факултета, као председника комисије.

Пошто је прегледала пријаву и приложену документацију Комисија подноси Изборном већу следећи

ИЗВЕШТАЈ

На расписани конкурс објављен у Службеном гласнику Републике Србије бр. 95 од 31. октобра 2025. године и публикацији НСЗ „Послови“ бр. 1170/1171 од 5. новембра

2025. године пријавила се др Снежана Дабић Никићевић, доцент Правног факултета у Београду као једини кандидат.

СНЕЖАНА ДАБИЋ НИКИЋЕВИЋ

I. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Снежана Дабић Никићевић је рођена 20. фебруара 1988. године у Скопљу, Република Северна Македонија. Основну школу „Вожд Карађорђе“ и Гимназију у Лесковцу завршила је као носилац дипломе „Вук Карацић“.

Дипломирала је на Правном факултету Универзитета у Београду 2010. године као најбољи студент у генерацији са просеком 9,86. Мастер студије на Правном факултету Универзитета у Београду, Пословно-правни смер, завршила је 2012. године са просечном оценом 9,75, одбранивши с одликом мастер рад *Правне последице закључења зеленашких уговора*. Током мастер студија учествовала је на међународном такмичењу из области Арбитражног права и Права међународне продаје робе као део тима који је, у укупном пласману, освојио пето место. Упоредо са мастер студијама радила је у адвокатској канцеларији „Harrisons“.

Докторске студије завршила је септембра 2018. године, одбранивши с одликом докторску дисертацију под насловом *Дужност обавештавања при закључењу уговора*. Добитник је награде Привредне коморе Србије за један од најбољих доктората одбрањених у школској 2017/18. години. У циљу истраживања за докторску дисертацију, током јуна 2016. и јуна 2017. године боравила је на Max Planck Институту за упоредно и међународно приватно право у Хамбургу (Немачка), а у августу 2017. године на Europa-Institut у Сарбрикену, Универзитет Сарланд. За оба истраживачка боравка у 2017. години добила је стипендију Немачке службе за академску размену (DAAD).

У звање сарадника у настави за грађанскоправну ужу научну област – предмет Грађанско право – општи део и Стварно право изабрана је у новембру 2011. године, у звање асистента на истом предмету у марту 2013. године. У звање доцента за грађанскоправну ужу научну област – предмет Грађанско право – општи део и Стварно право изабрана је у марту 2019. године.

Изводи наставу на предметима: Грађанско право – општи део и Стварно право (ОАС), Номотехника (ОАС), Земљишнокњижно право (МАС), Стварноправно обезбеђење потраживања (МАС), Private Law and Gender Equality (МАС), Општи део грађанског права (ДАС), Стварно право (ДАС), Право обезбеђења потраживања (ДАС), Право регистара непокретности (ДАС).

У периоду од избора у звање доцента 2019. године била је ангажована на више пројеката Правног факултета Универзитета у Београду: *Идентитетски преображај Србије* (2013-2020), *Епидемија. Право. Друштво.* (2021), *Савремени проблеми правног система Србије* (2022-2023). У периоду од 2018. до 2023. године била је ангажована и на пројекту *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*, чији је носилац био Правни факултет Универзитета у Београду, а који је био финансиран из средстава надлежног министарства.

Тренутно је ангажована на пројекту Правног факултета Универзитета у Београду под називом *Проблеми стварања, тумачења и примене права*, као и на међународном пројекту *LAWGID - Law and Gender, Intersectionality and Diversity*.

Била је ментор при изради мастер радова, као и члан у бројним комисијама приликом одбране мастер радова и докторских дисертација.

Од новембра 2016. године врши функцију секретара Управног одбора Удружења за арбитражно право у Београду чији је уједно и члан. Од јануара 2016. године члан је Одбора Задужбине Љубице М. Здравковић, а од 2025. године и заменик председника Одбора Задужбине Љубице М. Здравковић. Од октобра 2025. године заменик је члана Дисциплинске комисије на Правном факултету Универзитета у Београду. Од августа 2025. године рецензент је часописа Државног одвјетништва Републике Хрватске „Državno odvjetništvo otvara razgovor“ – DOOR.

Говори енглески језик, а служи се француским, немачким и шпанским језиком.

II. ОБЈАВЉЕНИ РАДОВИ

1. Списак радова пре избора у звање доцента

Монографије / докторска дисертација

1. „Дужност обавештавања при закључењу уговора“, докторска дисертација одбрањена на Правном факултету Универзитета у Београду, септембар 2018. године

(објављена од стране Центра за издаваштво и информисање Правног факултета Универзитета у Београду, Београд 2018);

Радови у домаћим публикацијама

1. „Схватања о односу заблуде и одговорности за недостатке у упоредноправној судској пракси“, зборник радова *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*, 2018. године, 486-502;
2. „Предуговорна дужност обавештавања јемаца“, *Анали Правног факултета у Београду*, бр. 2/2018, 220-243;
3. „Дејства преваре која потиче од трећег при закључењу теретних уговора“, *Право и привреда* бр. 10-12/2017, 80-107;
4. „Могућност одрицања од дејстава остварења раскидног услова“, *Правни живот*, бр. 10/2016, 675-692;
5. „Могућност одрицања од дејстава осујећења одложеног услова“, *Harmonius – Journal of Legal and Social Studies in South East Europe*, бр. 2016, 48-66;
6. „Могућност вансудског поништења уговора у српском праву“, *Право и привреда*, бр. 4-6/2015, 139-153 (коауторски са К. Доловић);
7. „О дејствима модификације уговора потестативним условом“, *Harmonius – Journal of Legal and Social Studies in South East Europe*, бр. 1/2014, 26-41;
8. „О дејствима модификације уговора одложним условом“, *Анали Правног факултета у Београду*, бр. 2/2014, 197-214;
9. „Појам родитеља у домену грађанскоправне одговорности за штету“, *Правни живот*, бр. 10/2013, 693-707;
10. „Правне последице закључења зеленашких уговора“, мастер рад одбрањен на Правном факултету Универзитета у Београду 2012. године;

2. Списак радова након избора у звање доцента

1. С. Дабић, К. Доловић Бојић, „Располагање једног (ван)брачног друга непокретношћу у заједничкој својини“, *Право и привреда*, бр. 7-9/2019, вол. 57, 407-436, ISBN 978-86-7630-834-7, М51.
2. С. Дабић, „Дејства одрицања сауговарача од услова на положај трећих лица“, зборник радова *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*, Вук

- Радовић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2019, 502-520, ISBN 978-86-7630-834-7, **M44**;
3. С. Дабић, „Утицај преваре која потиче од сајемца на пуноважност уговора о јемству и права јемца-жртве преваре“, *Анали Правног факултета у Београду*, бр. 1/2020, вол. 68, 126-145, ISSN 0003–2565, <https://doi.org/10.5937/AnaliPFB2001128D>, и у зборнику радова *Одабране теме облигационог права* с Друге регионалне конференције из облигационог права одржане 14. и 15. новембра 2019. године на Правном факултету Универзитета у Београду, Марија Караникић Мирић, Марко Ђурђевић (уредници), Београд 2020, 72-91, **M24**;
 4. С. Дабић, „О пуноважности уговора код отуђења туђе ствари и вишеструког отуђења ствари“ – зборник радова *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*, Вук Радовић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2020, 542-568, ISBN 978-86-7630-918-4, **M44**;
 5. К. Доловић Бојић, С. Дабић Никићевић, „Делимична ништавост уговора“, *Liber Amicorum Mirko Vasiljević*, Душан Поповић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2021, 727-746, преко 58.000 карактера, ISBN 978-86-7630-952-8, **M14**;
 6. С. Дабић Никићевић, „О реду првенства различитих заложних права на покретним стварима“, зборник радова *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*, Вук Радовић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2021, 486-511, ISBN 978-86-7630-980-1, **M44**;
 7. С. Дабић Никићевић, К. Доловић Бојић, „Утицај пандемије на дејства уговора“, национална конференција „Епидемија. Право. Друштво“, 2. и 3. јун 2022. године, Правни факултет Универзитета у Београду, излагање на тему „Утицај пандемије на дејства уговора“, 91-130, ISBN 978-86-6132-037-8, објављено у целини у зборнику радова *Епидемија. Право. Друштво*, 2022. године, Наталија Лукић, Далибор Ђукић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2022, <https://ius.bg.ac.rs/publikacije/2021-%D0%B7%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82%>

D1%81%D0%BA%D0%B8-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%BE%D0%B1%D1%80-2-2/, M63;

8. К. Доловић Бојић, С. Дабић Никићевић, „Положај лица са инвалидитетом на пољу пословне способности“, зборник радова *Укрштена дискриминација жена и девојчица са инвалидитетом и инструменти за њихово оснаживање / Intersectional Discrimination of Women and Girls with Disabilities and Means of their Empowerment*, Љ. Ковачевић, Д. Вујадиновић, М. Evola (ur./eds), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2022, 227-256, ISBN 978-86-6132-040-8, **M44**;
9. М. Живковић, С. Дабић Никићевић, „Поступак уписа у катастар непокретности“, *Ревизија Копаоничке школе природног права*, бр. 1/2022, 9-29, ISSN 2683-443X, DOI: 10.5937/RKSPP2201009Z, **M53**;
10. С. Дабић Никићевић, „О дејствима заблуде о солвентности сауговорача на закључени уговор“, зборник радова *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*, Вук Радовић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2023, 501-523, ISBN 978-86-6132-056-9, **M44**;
11. С. Дабић Никићевић, „О начину уређења прекомерног оштећења у нашем праву и односу са сродним установама“, *Анали Правног факултета у Београду*, бр. 5/2022, вол. 70*, 575-603, ISSN 0003-2565, https://doi.org/10.51204/Anali_PFBU_22MK19A, **M24**;
12. Amalia Blandino¹ (authored Section 15.4), Gabriele Carapezza Figlia and Letizia Coppo (authored Section 15.3), Snežana Dabić Nikićević and Katarina Dolović Bojić (authored Sections: Abstract, 15.1, 15.2, 15.5), „**Gender Equality in Different Fields of Private Law**“, поглавље у knjizi *Gender-Competent Legal Education*, Dragica Vujadinović, Mareike Fröhlich, Thomas Giegerich (eds.), Springer 2023, 505-540 (укупан број карактера за цело поглавље је преко 106.000, а укупан број карактера који обухватају *Abstract* и одељке 15.1, 15.2, 15.5 је преко 35.000), ISBN 978-3-031-14360-1 (eBook), https://doi.org/10.1007/978-3-031-14360-1_15, **M14**;
13. С. Дабић Никићевић, „О прекомерном оштећењу код алеаторних уговора“, зборник радова *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*, Вук Радовић

¹ Коаутори су у публикацији наведени по абecedном (*alphabetical*) редоследу.

- (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2024, 420-451, ISBN 978-86-6132-111-5, **M44**;
14. С. Дабић Никићевић, К. Доловић Бојић, „**Marital Property and Legal Regime of the Immovable Property Acquired by a Lifetime Support Contract**“, међународна научна конференција „Protection against Discrimination in Bulgaria, in Europe and in the World“, 19–20. април 2024. године, Софија, Бугарска, као и преко *Zoom* платформе, 317-336, ISBN 978-619-233-379-9 (electronic), зборник радова *Заштита от дискриминация в България, в Европа и в света*, 2025, <https://publishing-house.nbu.bg/download/publishing-house/elektronni-izdania/forum-yuridicheski-izsledvania-kn-3-zashtita-ot-diskriminacia.pdf>, **M33**;
15. С. Дабић Никићевић, „**Располагање заједничком имовином брачних и ванбрачних партнера – проблеми у пракси**“, зборник радова *Актуелни проблеми у радном, грађанском, привредном и процесном праву*, Предраг Трифуновић (ред.), Глосаријум, Београд 2024, 84-106, ISBN 978-86-6297-052-7, **M45**;
16. С. Дабић Никићевић, К. Доловић Бојић, „**Брачна тековина и режим непокретности стечене на основу уговора о доживотном издржавању**“, зборник радова *Пословни изазови*, Вук Радовић (ур.), Удружење за стечајно право и Универзитет у Београду – Правни факултет, Београд 2024, 199-236, ISSN 2959-2171, <https://stecajnopravo.rs/%d0%bf%d0%be%d1%81%d0%bb%d0%be%d0%b2%d0%bd%d0%b8-%d0%b8%d0%b7%d0%b0%d0%b7%d0%be%d0%b2%d0%b8-2024/>, **(не бодује се)**;
17. К. Доловић Бојић, С. Дабић Никићевић, „**Институт одржаја и модерне тенденције у нашем праву**“, зборник радова *Актуелна и спорна питања у радном, привредном, грађанском и процесном праву*, Предраг Трифуновић (ред.), Глосаријум, Београд 2024, 126-150, ISBN 978-86-6297-054-1, **M45**;
18. С. Дабић Никићевић, К. Доловић Бојић, „**Правни режим удела у друштву с ограниченом одговорношћу и брачна тековина**“, зборник радова *Грађанско право у покрету – трансформација пре кодификације*, Марија Караникић Мирић, Милош Живковић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво и информисање, Београд 2024, 5-46, ISBN 978-86-6132-161-0, **M44**;

III. ПРЕГЛЕД И ОЦЕНА ОБЈАВЉЕНИХ РАДОВА

Како су радови до избора у звање доцента представљени и оцењени приликом ранијих избора кандидаткиње Снежане Дабић Никићевић, у овом извештају биће представљени само радови објављени, односно прихваћени за објављивање, у периоду после последњег избора у звање.

1. К. Доловић Бојић, С. Дабић Никићевић, „Положај лица са инвалидитетом на пољу пословне способности“, зборник радова *Укрштена дискриминација жена и девојчица са инвалидитетом и инструменти за њихово оснаживање / Intersectional Discrimination of Women and Girls with Disabilities and Means of their Empowerment*, Љ. Ковачевић, Д. Вујадиновић, М. Evola (ur./eds), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2022, 227-256, ISBN 978-86-6132-040-8, М44;

У тренутку писања овог рада, Преднацртом Закона о изменама и допунама Породичног закона биле су предложене измене у односу на позитивноправно решење у погледу материје којом се регулише установа лишења пословне способности. То је, између осталог, био повод за писање овог рада. Наиме, одредбама Преднацрта предложене су незанемарљиве измене у погледу уређења те установе, а као најважнија измена, предложено је укидање могућности потпуног лишења пословне способности. Такво решење је у великој мери последица, с једне стране, усвајања Закона о потврђивању Конвенције о правима особа са инвалидитетом, а с друге стране, прилично гласних критика постојећег решења предвиђеног Породичним законом. У раду је, стога, најпре критички приступљено анализи идеје која прожима Конвенцију о правима особа са инвалидитетом, да су како правна тако и пословна способност универзална, људска права која припадају свима, без изузетка, самим тим што су људска бића, због чега се као крајњи циљ Конвенције види потпуно напуштање института лишења пословне способности. Потом су ауторке приказале и анализирале одредбе Преднацрта. У њему се, уместо потпуног и делимичног лишења пословне способности, говори заправо о ограничењу пословне способности, али детаљнија анализа предложеног решења неминовно води закључку да се новим решењем ипак оставља могућност да одређеном лицу буде у тој мери ограничена пословна способност да се његов положај практично изједначава са

положајем лица потпуно лишеног пословне способности, имајући у виду важећа правила којима се уређује потпуно лишење пословне способности. Даље је пажња посвећена оправданости идеје о укидању могућности потпуног лишења пословне способности. У оквиру тог поднаслови, ауторке се најпре баве појмом особе са инвалидитетом, како би се утврдило које особе са инвалидитетом су у највећем ризику од лишења пословне способности. Таква анализа је неопходна да би се критички приступило идеји укидања могућности потпуног лишења пословне способности, да ли је она оправдана, те да ли се тиме положај особа са инвалидитетом може заиста побољшати. Коначно, у последњем одељку рада посвећена је пажња положају жена са инвалидитетом, те питању да ли су оне у тежој ситуацији у односу на мушкарце са инвалидитетом.

2. Amalia Blandino² (authored Section 15.4), Gabriele Carapezza Figlia and Letizia Coppo (authored Section 15.3), Snežana Dabić Nikićević and Katarina Dolović Bojić (authored Sections: Abstract, 15.1, 15.2, 15.5), „**Gender Equality in Different Fields of Private Law**“, поглавље у knjizi *Gender-Competent Legal Education*, Dragica Vujadinović, Mareike Fröhlich, Thomas Giegerich (eds.), Springer 2023, 505-540 (укупан број карактера за цело поглавље је преко 106.000, а укупан број карактера који обухватају *Abstract* и одељке 15.1, 15.2, 15.5 је преко 35.000), ISBN 978-3-031-14360-1 (eBook), https://doi.org/10.1007/978-3-031-14360-1_15, M14³;

Одељци 15.1, 15.2 и 15.5 представљају одељке чији је аутор кандидаткиња Дабић Никићевић (заједно са проф. др К. Доловић Бојић). У одељку 15.1. под називом „Introduction” је наглашено да, упркос развоју људске свести и свим напорима да се спречи родна дискриминација, она и даље постоји у области приватног права. Таква неравноправност се јавља у различитим облицима: понекад сасвим очигледно (када су одређена права законом резервисана само за припаднике једног пола – нпр. да само особе мушког пола могу да наслеђују), а некада суптилно, примера ради кроз језик који се у

² Коаутори су у публикацији наведени по абecedном (*alphabetical*) редоследу.

³ Према Критеријумима за одређивање категорије научноистраживачких резултата и начин навођења, који представља Прилог 1. уз Правилник о стицању истраживачких и научних звања (*Службени гласник РС*, бр. 80 од 04. октобра 2024, 70 од 8. августа 2025.), „Приликом квантификације научних резултата потребно је приказати укупан број резултата, и њихове вредности у складу са Прилогом 2. овог правилника, као и нормиране вредности резултата (не односи се на категорије M10 и M40). Са пуним бројем поена признаће се теоријски резултати са до три аутора, а у случају већег броја аутора, број поена одређује се по формули $M/(1+0,2(n-3))$, $n > 3$ („ n ” је број аутора, а M означава вредност резултата).“

правном систему користи (нпр. „standard of pater familias“, „reasonable man“). Ипак, извор неравноправности најчешће лежи у примени правних норми. Срж проблема лежи у менталитету, традицији и патријархалним обичајима који доводе до неједнаких могућности за мушкарце и жене. Одељак 15.2 под називом „Gender Equality and Proprietary Relations“ подељен је у више подналова (*Introduction, Legal Capacity of Men and Women, Marital Property, Access to Land and Other Immovable Assets, Access to Other Assets and Financial Services*). У њима је објашњено како правна способност особа мушког и женског пола може да се разликује у погледу права на стицање и уживање стварних права, посебно права својине. И даље постоје правни системи у којима постоји неравноправност у погледу могућности стицања одређених права између мушкараца и жена, при чему и у системима који такву неравноправност нормативно не познају, у пракси до те дискриминације ипак долази. Она се најчешће огледа у томе да се од особа женског пола често очекује да се одрекну наследства, али и у погледу поседовања или управљања имовином која се стиче у брачној/ванбрачној заједници. У одељку 15.5 под називом „Conclusion“ дата су закључна разматрања и смернице како би се могла постићи боља родна равноправност у области приватног права: примера ради, тиме што би правни системи уложили напор да обезбеде примену правних норми, да промовишу родну равноправност у различитим аспектима (нпр. кроз подстицање да и очеви користе право на одсуство ради неге детета, кроз обезбеђивање једнаких накнада за рад на истим позицијама, кроз подстицање женског предузетништва, итд).

3. С. Дабић Никићевић, К. Доловић Бојић, „**Marital Property and Legal Regime of the Immovable Property Acquired by a Lifetime Support Contract**“, међународна научна конференција „Protection against Discrimination in Bulgaria, in Europe and in the World“, 19–20. април 2024. године, Софија, Бугарска, као и преко Zoom платформе, 317-336, ISBN 978-619-233-379-9 (electronic), зборник радова *Заштита од дискриминација в Българија, в Европа и в света*, 2025, <https://publishing-house.nbu.bg/download/publishing-house/elektronni-izdania/forum-yuridicheski-izsledvania-kn-3-zashtita-ot-diskriminacia.pdf>, М33;

У овом раду су ауторке спорно питање правног режима непокретности стечене на основу уговора о доживотном издржавању, онда када такав уговор закључује један

супружник (као давалац издржавања) са трећим лицем (као примаоцем издржавања). Анализа судске праксе, као и праксе адвокатских и нотарских канцеларија, показује да се у вези с тим рађају бројна питања. Тај правни проблем је у овом раду анализиран, пре свега, из угла родне равноправности. Наиме, уговору о доживотном издржавању често се прибегава како би се заобилазила правила српског права о нужном наслеђивању, чиме би могло доћи до дискриминације појединих наследника, најчешће женских. Разлог је у томе што непокретност која је предмет уговора о доживотном издржавању не улази у заоставштину, због чега постоји велики број привидних уговора о доживотном издржавању, закључених с намером дискриминације појединих наследника. Осим тога, анализа судске праксе показује да у великом броју случајева један супружник само формално преузима улогу даваоца издржавања (најчешће је то муж), иако је други супружник заправо потпуно укључен у извршење обавезе издржавања (најчешће жена). Понекад је управо једини разлог зашто жена није формално у улози даваоца издржавања патријархални – како би муж стекао право својине на непокретности – иако се од тренутка закључења уговора очекује да ће жена бити потпуно укључена у извршење обавезе издржавања.

У раду је, потом, пажња посвећена анализи домаће судске праксе, као и критеријума које судска пракса узима у обзир приликом утврђивања режима непокретности стечене на основу уговора о доживотном издржавању.

4. С. Дабић, К. Доловић Бојић, „Располагање једног (ван)брачног друга непокретношћу у заједничкој својини“, *Право и привреда*, бр. 7-9/2019, вол. 57, 407-436, ISBN 978-86-7630-834-7, **M51**. Рад је у целости изложен на XXVIII сусрету правника у привреди под називом „Привреда и привредна друштва“ у организацији Удружења правника у привреди Србије одржаном на Златибору 27 – 29. мај 2019. године.

Питање располагања стварима (посебно непокретним) које се налазе у режиму заједничке својине брачних другова одувек је било комплексно. Разлог за то добрим делом лежи у решењу ПЗ, тачније прописаној фикцији, по којој ће се, у случају да је у регистар непокретности уписан само један супружник, узети као да су уписана оба. Да ствар буде комплекснија домаћа судска пракса је доста лутала, правила потпуне заокрете штитећи час

неуписаног супружника час треће савесно лице које стиче поуздањем у катастар. Чак ни то лутање судске праксе не би било толико опасно да се судови у објашњењу чисто правних питања не позивају на правно потпуно ирелевантне околности, долазећи тако до правно парадоксалних, а поврх свега нетачних закључака. Доношењем ЗПУКНВ ова тема постаје још актуелнија. Аутори у раду нуде два пута у решавању проблема који настаје у ситуацији када један (уписани) супружник располаже непокретношћу у заједничкој својини. Први је пут заштите неуписаног супружника, док је други пут примене начела поуздања у катастар, те заштита лица које стиче поуздање у катастар. Оба пута носе собом одређене проблеме. Прво, заштитимо ли неуписаног супружника, поступамо супротно начелу поуздања у катастар. С друге стране, заштитимо ли стицаоца, можемо поставити питање да ли је он ипак био савестан будући да је ПЗ прописана фикција у корист неуписаног супружника.

Посебно интересантно питање коме аутори посвећују доста пажње у раду јесте питање пуноважности правног посла којим један (ван)брачни друг располаже непокретношћу у заједничкој својини, а који се никако не може сматрати ништавим, како је то широко прихваћено у нашој теорији и пракси. Аутори анализирају и правну природу тзв. сагласности неуписаног (ван)брачног друга, те објашњавају због чега то није никаква сагласност већ изјава воље учесника правног посла. У закључку се аутори осврћу на ново решење ЗПУКНВ у погледу заједничке својине супружника, сматрајући га у начелу добрим, али истовремено износећи и неке његове слабости – ситуацију када наш супружник закључи брак са страним држављанином што некада може довести до парадокса – да домаћи држављанин неће моћи у својој земљи да стекне право својине на одређеној непокретности.

5. С. Дабић, „Дејства одрицања сауговорача од услова на положај трећих лица“, зборник радова *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*, Вук Радовић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2019, 502-520, ISBN 978-86-7630-834-7, **М44**;

У овом раду је кандидаткиња скренула пажњу на дејства која у погледу положаја трећих лица може имати одрицање од услова. Наиме, одрицање од услова представља институт који сауговорачима (или само једном од њих) даје могућност да изјавом воље

модификовани уговор ослободе дејстава услова и тиме спрече наступање последица до којих би довело осујећење одложног односно остварење раскидног услова. Међутим, модификовање уговора условом, као и одрицање од услова, не тангира увек само правну позицију уговорних страна. Оно и те како може имати значајан утицај и на положај трећих лица која су одређено право или обавезу (условно) стекла пре него што је дошло до одрицања од услова. Стога се у упоредном праву јавило питање: ако се одрицањем од услова поједностављује уговор и тиме спречава његов престанак, да ли се и трећа лица стављају у ону у позицију у којој би били да је заиста дошло до остварења одложног (осујећења раскидног услова)? Питање се нарочито постављало у случају када се у улози трећег лица јављао јемац: у случају одрицања од услова јемчева обавеза више не би зависила од тога да ли ће се услов остварити већ само од тога да ли ће главни дужник извршити своју обавезу. Другим речима, његова обавеза би мимо редовног тока ствари постала „тврђа“. Проблем се додатно компликује ако се прихвати да до одрицања може доћи не само у фази неизвесности већ и након осујећења одложног, односно остварења раскидног услова. Стога ауторка поставља питање може ли се јемцу супротставити такво одрицање од услова или он има могућност да истиче приговор да је до одржавања уговора на снази дошло мимо редовног тока ствари. Анализирајући, пре свега, француску теорију и судску праксу, долази се до закључка да, упркос томе што су судови иначе били склони да дозволе једнострано одрицање и након осујећења одложног услова, у погледу положаја јемца заузимали су прилично резервисан став: једногласно се сматрало да се одрицање након осујећења одложног услова не би могло супротставити јемцу и да се у односу на њега сматра да је главни уговор престао. Ипак, остаје непознато какво дејство на трећа лица има одрицање од услова до кога је дошло управо у фази пенденције услова. Ауторка сматра да би се могли наћи како аргументи у прилог тако и против супротстављивости одрицања у том случају. С једне стране, ако се може рећи да се одрицањем од услова док траје фаза пенденције потврђује уговор, то би морало да обавезује не само сауговораче већ и трећа лица; у супротном, одрицање од услова би могло да изгуби свој смисао. Осим тога, може се аргументовати да су трећа лица, у тренутку стицања (условног) права или обавезе, пристала на чињеницу да услов може бити остварен или осујећен. Ипак, с друге стране, требало би имати у виду да услов не мора нужно бити само у интересу (једног или оба)

сауговарача већ понекад може бити и у интересу трећег лица. Супротстављање одрицања би се тада могло показати као неоправдано и водити неправичном исходу.

6. С. Дабић, „Утицај преваре која потиче од сајемца на пуноважност уговора о јемству и права јемца-жртве преваре“, *Анали Правног факултета у Београду*, бр. 1/2020, вол. 68, 126-145, ISSN 0003–2565, <https://doi.org/10.5937/AnaliPFB2001128D>, и у зборнику радова *Одабране теме облигационог права* с Друге регионалне конференције из облигационог права одржане 14. и 15. новембра 2019. године на Правном факултету Универзитета у Београду, Марија Караникић Мирић, Марко Ђурђевић (уредници), Београд 2020, 72-91, **M24**;

Ауторка у овом раду анализира на који начин може утицати превара која потиче о сајемца на пуноважност уговора о јемству. Наиме, упоредноправна судска пракса сведочи о томе да се јемци често позивају на чињеницу да су при закључењу уговора о јемству били жртве заблуде, најчешће о финансијској ситуацији дужника, те да не би ни пристали да јемче да им је та чињеница била позната у тренутку закључења уговора. У једном познатом случају из француске судске праксе таква заблуда је управо изазвана преварним радњама сајемца. Стога, ауторка поставља питања: да ли и до каквих правних последица води превара која потиче од сајемца? и може ли се сајемац – жртва преваре с успехом позивати на правила о превари или пак о заблуди како би исходавао поништење уговора о јемству? Уколико је одговор позитиван, под којим условима је то могуће? С друге стране, ако је одговор негативан, која средства преостају сајемцу – жртви преваре како би се заштитио? Општи закључак је да је њему доступан (ако је уопште) врло ограничен круг правних средстава које би могао успешно да употреби како би се заштитио. Најпре, уколико би желео да напусти уговорни однос у који је увучен преваром, јемац би се суочио с врло озбиљним препрекама. Уговор о јемству је могуће поништити позивањем на правила о превари као мани воље једино уколико би се утврдило да је његов сауговарач (поверилац) знао или морао знати за превару. Ако, пак, нема кривице повериоца, а имајући у виду преовлађујуће схватање да би уговор о јемству требало, осим изузетно, сматрати теретним послом, пуноважност уговора о јемству се тим путем не може довести у питање. Још су мање шансе да би се уговор о јемству могао поништити позивањем на правила о заблуди као мани воље: заблуда о солвентности дужника представља заблуду о мотиву која

у теретним правним пословима може бити релевантна само уколико је такав мотив уведен у уговорно поље, што се практично никада не дешава. Другим речима, жемцу – жртви преваре најчешће остаје само могућност да захтева накнаду штете од аутора преваре, свог сајемца. Међутим, и такво средство је ограниченог домета. Прво, постоји опасност од ризика инсолвентности сајемца – аутора преваре. Друго, право на накнаду штете се рађа тек уколико је штета претрпљена, а то ће најчешће бити случај онда када је сајемац – жртва преваре већ исплатио повериоцу дужников дуг или је неком од осталих сајемаца (уколико их има) у регресном поступку морао да надокнади део дуга који су они исплатили повериоцу. Међутим, уколико би се десило да сајемац – аутор преваре исплати дуг повериоцу, а онда се с регресним захтевом обрати сајемцу – жртви преваре, могло би се доћи у апсурдну ситуацију да се не може одбити такав регресни захтев и спречити настанак штете за сајемца – жртву преваре, али би он након тога могао да се користи правом на накнаду штете! Чини се да је управо то навело поједине судове у упоредном праву да изнесу став да, иако не може свом сауговорачу (повериоцу), јемац може истицати ништавост у односима између сајемаца, дакле, у регресном поступку. Такво решење је, међутим, тешко правно објаснити. Ако се уговор може поништити, такво поништење мора имати дејство према свима, и обратно. Осим тога, чак и ако би се, аргументације ради, прихватила могућност „ограниченог рушења“ уговора, истицањем ништавости у регресном поступку, она би била оправдана само када је реч о односу између сајемца – жртве преваре и сајемца – аутора преваре, а не и према осталим (невиним) сајемцима.

7. С. Дабић, „О пуноважности уговора код отуђења туђе ствари и вишеструког отуђења ствари“ – зборник радова *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*, Вук Радовић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2020, 542-568, ISBN 978-86-7630-918-4, **М44**;

У овом раду ауторка анализира важно питање какве правне последице рађа чињеница да је један правни субјект располагао туђом ствари, односно да је власник ствари располагао истом ствари више пута. Могу ли се таква располагања сматрати пуноважним? Да ли ће и под којим условима стицалац моћи да стекне право својине на ствари која је објект располагања? Оно што нарочито интригира правне теоретичаре и практичаре јесте: има ли савесност уговорних страна утицаја? И ако има, каквог: да ли

утиче на пуноважност посла или само на дејства која би посао требало да произведе у смислу преноса права својине? На постављена питања су у различитим правним системима, и кроз правну историју, дати различити одговори. Претпоставља се да је та неуједначеност у решењима и схватањима допринела да спор око њих опстане и данас. Ауторка у раду излаже критици став судске праксе да су такви уговори ништави (па чак и делимично ништави), образлажући тиме да он једноставно није у духу нашег права. То се може закључити из већег броја одредаба закона у којима законодавац, непосредно или посредно, исказује став да је продаја туђе ствари могућа и дозвољена. Дозвољавање могућности продаје туђе ствари у нашем праву сматра се последицоом облигационоправног карактера уговора о продаји: иако у тренутку закључења уговора продавац није био власник ствари, он може постати власник до тренутка предаје ствари купцу или уписа у регистар непокретности, у ком случају купац без проблема може стећи право својине деривативним путем. Ипак, уколико продавац не постане власник ствари до тренутка предаје ствари купцу или уписа у регистар непокретности, такво располагање најчешће неће произвести жељена правна дејства у смислу преношења права. У томе јесте сличност са последицама ништавости. Али, требало би нагласити да разлог због којег треће лице неће стећи право својине (или неко друго право) на ствари није у *ништавости* таквог располагања већ у чињеници да право преноси *неовлашћено* лице. Слично је и код вишеструке продаје исте ствари. Чињеница да је власник већ једном располагао истом ствари не може бити довољна да се због тога сва накнадна располагања сматрају ништавим. Све док не пренесе право својине на купца, продавац остаје власник ствари те њоме може слободно располагати. Сасвим је друго питање како ће се решавати сукоб више правних основа код вишеструког отуђења ствари, нарочито у случају несавесности каснијег стипендијанта.

8. К. Доловић Бојић, С. Дабић Никићевић, „Делимична ништавост уговора“, *Liber Amicorum Mirko Vasiljević*, Душан Поповић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2021, 727-746, преко 58.000 карактера, ISBN 978-86-7630-952-8, **M14**. Рад је изложен на међународној конференцији (по позиву) „Развој пословног права у југоисточној Европи“, у част проф. др Мирка Васиљевића, која је одржана 23. септембра 2022. године у Београду.

У уводним излагањима ауторке указују на чињеницу да је последњих година установа делимичне ништавости постала веома актуелна у домаћој судској пракси јер су судови чешће него раније имали прилике да решавају спорове у којима се постављало питање пуноважности одређених уговорних клаузула, те њиховог утицаја на пуноважност читавог уговора. Инспирисане решењима којима су судови прибегавали, тежња ауторки је била да разјасне недоумице које су се јавиле у вези са установом делимичне ништавости у пракси, и то кроз објашњење појма делимичне ништавости, услова који морају бити испуњени да би се могла применити та установа, као и законодавног решења из којег се недвосмислено може закључити докле досежу ингеренције суда у покушају да спаси уговор применом установе делимичне ништавости.

Након анализе установе делимичне ништавости у домаћем и упоредном праву (посебно француском, италијанском и англосаксонском) ауторке износе закључке до којих су дошле у раду. Наиме, иако одредба нашег закона којом се регулише установа делимичне ништавости може отворити питање могућности њене примене у појединим случајевима или створити проблем њеног тумачења, посебно када је реч о ст. 2 чл. 105 ЗОО, једно се чини јасним: језик одредбе недвосмислено упућује на закључак да се ништава одредба, ако су услови испуњени, може само брисати, односно odstrанити из уговора, не и мењати, како би остатак уговора био одржан на снази. Суд, дакле, нема одрешене руке да с ништавом одредбом и остатком уговора ради како му је воља односно како мисли да је правично у датом случају. Начин на који је формулисана одредба доста подсећа на правило англосаксонског права („*blue pencil rule*“): суд може одредбу само да избрише из уговора, не и да је мења или да уместо ње уноси неку другу. Да не буде забуне, идеја да се одредба преуреди или замени другом, и на тај начин одржи уговор на снази, има своју логику и није сама по себи *apriori* погрешна. Уосталом, такво решење у одређеној мери познаје италијанско право. Али је погрешно, ако не и опасно, када се такво решење примењује у нашој судској пракси јер за њега не постоји ослонац у закону.

9. С. Дабић Никићевић, „О реду првенства различитих заложних права на покретним стварима“, зборник радова *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*, Вук Радовић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2021, 486-511, ISBN 978-86-7630-980-1, М44;

Ауторка у уводном делу указује на чињеницу да се развојем система залагања покретних ствари у нашем праву, прецизније, увођењем могућности да се покретне ствари могу заложити не само предајом у државину већ и уписом заложног права у Регистар залогa који се води при Агенцији за привредне регистре, јавило питање како ће се утврђивати редослед првенства уколико на истој покретној ствари постоји и ручна и регистрована залога. У иницијалном тексту Закона о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар из 2003. године законодавац је одступио од правила *prior tempore potior iure* тиме што је предвидео да заложно право стечено предајом у државину ужива првенство у односу на доцније заложно право уписано у Регистар залогa, ако се заснива на уговору о залози који је закључен у писменој форми и оверен у суду или у другом органу овлашћеном за оверавање потписа. Разлози су, претпоставља се, били двојаки: прво, законодавац је упис у регистар залогa сматрао «супериорнијим» видом публиковања заложног права; друго, постојала је тежња да се постигне већа правна сигурност у погледу утврђивања момента настанка заложних права. Ипак, неадекватност таквог решења, као и други разлози попут захтева Светске банке из *Doing Business* листе, у оквиру области *Getting Credit*, да се размотри потреба измене закона са аспекта стварања јединственог правног оквира којим би се омогућило да се и на друге врсте обезбеђења потраживања примене иста решења и да се подаци о евентуалним оптерећењима на покретним стварима и правима регистрацијом учине потпунијим и јавно доступним, а самим тим правни промет учини сигурнијим, довела је до тога да се та одредба закона промени. Ново решење предвиђа у чл. 31. тог закона, да се ред првенства између заложног права које настаје предајом заложене ствари у државину повериоцу и заложног права уписаног у Регистар залогa одређује се према времену (дан, час и минут) пријема захтева за упис заложног права у Регистар залогa. Према ст. 2, ако заложно право које настаје предајом ствари у државину није уписано у Регистар залогa, оно не ужива првенство у односу на заложно право уписано у регистар. Ауторка у раду указује на бенефите, али и потенцијалне „нерешиве“ проблеме које се могу у пракси јавити нарочито имајући у виду да упис у регистар залогa није обавезан када се ствар залаже по правилима о ручној залози.

10. С. Дабић Никићевић, К. Доловић Бојић, „Утицај пандемије на дејства уговора“, национална конференција „Епидемија. Право. Друштво“, 2. и 3. јун 2022. године, Правни факултет Универзитета у Београду, излагање на тему „Утицај пандемије на дејства уговора“, 91-130, ISBN 978-86-6132-037-8, објављено у целини у зборнику радова *Епидемија. Право. Друштво*, 2022. године, Наталија Лукић, Далибор Ђукић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2022, <https://ius.bg.ac.rs/publikacije/2021-%D0%B7%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%BE%D0%B1%D1%80-2-2/>, **М63**. Рад је изложен на конференцији „Епидемија. Право. Друштво.“, која је одржана 2. и 3. јуна 2022. године у Београду;

Ауторке у уводном делу указују на чињеницу да је појава пандемије коронавируса и те како утицала погубно не само на здравље људи већ и на пољу привреде, туризма, културе, али и на пољу уговорног права. Утицај је био такав да је у неким случајевима практично наступила немогућност испуњења уговорне обавезе, како привремено тако и трајно, док је у неким дошло до тога да је испуњење обавезе, иако могуће, постало значајно отежано. Имајући у виду немерљиво велики број уговорних односа чија су дејства на различите начине погођена наступањем пандемије, и то на светском нивоу, а не само у оквиру појединих правних система, природно се наметнуло питање да ли се и на који начин могу решити или макар ублажити последице до којих је дошло. Стога постављају питања на који се начин може приступити решавању проблема насталих неизвршењем или неуредним извршењем уговорних обавеза до којих је дошло услед пандемије COVID-19. Да ли ће дужник у сваком случају бити дужан да изврши своју уговорну обавезу, у складу са максимумом *pacta sunt servanda*, или се он под одређеним условима ње ипак може ослободити? Да ли ће, и у којим случајевима, неизвршење или неуредно/неблаговремено извршење обавезе створити дужникову одговорност за штету? Једноставније речено, која су то правна средства на располагању дужнику, а која повериоцу, у случају да се утврди да је пандемија COVID-19 имала утицај на извршење, тачније неизвршење преузете уговорне обавезе?

Значајан део рада посвећен је испитивању да ли, и под којим условима, у случају неизвршења, односно неуредног извршења уговорне обавезе услед наступања пандемије COVID-19, има места примени установа немогућности испуњења, односно раскида/измене уговора због промењених околности. Као закључак, ауторке износе да је неопходно најпре поставити питање због чега обавеза није извршена уопште или није извршена у року – да ли је дужник могао да је изврши и то благовремено, па ипак није или је није извршио (или јесте али са закашњењем) јер није ни било могуће. У првом случају би било речи о кривици дужника. У другом случају би се, пак, радило о примени института немогућности испуњења, код којег би се даље отворило питање одговорности за насталу немогућност испуњења – да ли је одговоран дужник, поверилац или није одговорна ниједна уговорна страна. У фокусу њиховог интересовања су управо биле ситуације у којима за насталу немогућност извршења (или немогућност блавременог извршења) није одговорна ниједна уговорна страна. Околност која би онемогућила извршење уговора у року била би привремена немогућност која, по њиховом мишљењу, не би доводила до аутоматског престанка обавезе већ само до закашњења у њеном испуњењу. Ауторке закључују и да би институт немогућности испуњења требало примењивати само онда када је наступила апсолутна, а не и тзв. практична немогућност испуњења - ситуација када је испуњење обавезе могуће, али је скопчано са изузетним тешкоћама. Разлог за то лежи, с једне стране, у томе што проширење примене института немогућности испуњења и на случајеве тзв. практичне немогућности нема свој основ у закону, а с друге стране што би се на тај начин замаглила граница примене тог и института *rebus sic stantibus*. У системима који познају обе установе нема ни потребе за проширивањем појма немогућности.

11. М. Живковић, С. Дабић Никићевић, „Поступак уписа у катастар непокретности“, *Ревиија Копаоничке школе природног права*, бр. 1/2022, 9-29, ISSN 2683-443X, DOI: 10.5937/RKSPP2201009Z, **M53**;

У уводном делу аутори истичу да је поступак за упис у регистре непокретности сразмерно мало изучаван у новијој литератури о регистрима непокретности у Србији. Важан корак за уобличавање поступка за упис у катастар непокретности било је увођење начела обавезности уписа. Њиме се значајно одступило од раније важећег начела

диспозиције у земљишнокњижном систему. Закон о поступку уписа у катастар непокретности и водова је учинио корак даље у реформи поступка уписа: њиме је подигнуто на ниво правила да се покретање поступка уписа у катастар непокретности врши по службеној дужности. Аутори су потом укратко приказали разлоге за реафирмацију начела официјелности у нашем праву.

У даљем тексту рада, пажња је посвећена самом поступку. Рад је систематски подељен у три целине: првостепени поступак, жалбени (другостепени) поступак и управни спор. Сваки од тих поступака је детаљно анализиран.

У оквиру поднаслова о првостепеном поступку најпре се разрађују правила којим је уређено покретање поступка по службеној дужности: ко су обвезници доставе исправа, какве исправе могу бити подобне за упис, ток поступка, начела поступка, те начини доставе. Потом се пажња посвећује покретању поступка уписа захтевом странке, у оквиру кога се разрађују питања ко може поднети захтев, да се он може поднети самостално и преко заступника, као и професионалног корисника, те да у ком року и под којим условима се захтев може изменити или повући. Трећи део поднаслова о првостепеном поступку посвећен је питању одлучивања о упису: ко је надлежан, у ком року се мора одлучити, који се принцип рачунања времена користи, нарочито у случају подношења преко е-шалтера, о којим околностима се мора водити рачуна, у којим случајевима долази до спајања поступка, у којој форми се доноси решење, које елементе то решење мора да садржи, те коме се оно мора доставити. Последњи део поднаслова о првостепеном поступку посвећен је начину спровођења уписа.

У одељку о жалбеном (другостепеном) поступку објашњено је како се може поднети жалба на достављено решење, ко може поднети жалбу, у ком року и на који начин. Када се о жалби мериторно одлучује, могућа су четири сценарија: да РГЗ одбије жалбу, да поништи решење у целини или делимично те сам одлучи о управној ствари, да поништи решење и врати га на поновно одлучивање првостепеном органу, те одлучити да сам измени решење.

Коначно, последњи део рада посвећен је управном спору односно судској заштити у коме је оправдано указано на чињеницу да се судска заштита у регистарским поступцима остварује у управном спору, а не парници, што ствара одређене проблеме практичне

природе јер управни спор није сасвим одговарајући поступак за спорове који се јављају у погледу поступка уписа у регистар непокретности.

12. С. Дабић Никићевић, „О дејствима заблуде о солвентности сауговарача на закључени уговор“, зборник радова *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*, Вук Радовић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2023, 501-523, ISBN 978-86-6132-056-9, **M44**;

У овом раду ауторка анализира једно правно питање на које се неретко може наићи у теорији: може ли заблуда о солвентности сауговарача утицати на пуноважност закљученог уговора? Анализа релативно скромне (пре свега, упоредноправне) судске праксе показује приличну суздржаност судова у прихватању заблуде о солвентности сауговарача као разлога за поништење уговора. Заблуда о солвентности се, слично као заблуда о вредности, своди на погрешну економску процену, а то је ризик који сваки сауговарач мора да сноси при закључењу уговора. Дозвољавање поништења уговора из тог разлога у битном би могло угрозити правну сигурност. Ипак, то не значи да је могућност поништења у сваком случају искључена. Прихватање заблуде о солвентности омеђено је пре свега с два строга услова: први, да је у моменту закључења уговора сауговарачева материјална ситуација била таква да је већ тада било извесно (или макар готово извесно) да он због тога неће моћи да испуни своју обавезу о доспелости; други, да жртва заблуде то није знала нити могла знати, да је њена заблуда извињавајућа. Поступање с пажњом која се у промету захтева подразумева да је сваки сауговарач дужан да се најпре сам обавести о свим околностима које му могу бити од значаја приликом закључења уговора. Испуњење те дужности самообавештавања зависи, пак, од бројних околности, међу којима су најзначајније доступност конкретних информација, природа уговора који се закључује и начин закључења, као и својства самих уговарача. Ауторка указује да је важност заблуде о солвентности сауговарача препозната и у неким другим институтима уговорног права, као што су правила о преузимању дуга, правило којим се уређује случај када испуњење обавезе једне стране постане неизвесно и његове еманације, којима се жртви заблуде пружају, на нешто другачији начин, могућности да се заштити, па чак и да напусти уговорни однос у који не би ни ступила да јој је било познато право стање ствари при закључењу уговора. Ипак, према њима утицај такве заблуде не чини уговор рушљивим већ

се сауговорачу пружа заштита другим средствима, у крајњем и могућношћу напуштања уговорног односа.

13. С. Дабић Никићевић, „О начину уређења прекомерног оштећења у нашем праву и односу са сродним установама“, *Анали Правног факултета у Београду*, бр. 5/2022, вол. 70*, 575-603, ISSN 0003–2565, https://doi.org/10.51204/Anali_PFBU_22MK19A, M24. Рад је изложен на конференцији у част професора Михаила Константиновића „Сећање на професора Михаила Константиновића поводом 70. годишњице часописа *Анали Правног факултета у Београду*“, која је одржана 5. и 6. октобра 2023. године у Београду.

Ауторка у уводном делу наводи да питање начина уређења прекомерног оштећења није ново, да се проф. Константиновић на самом почетку свог рада о прекомерном оштећењу питао вреде ли та правна правила „и данас“ или су нека од њих (и која?) изгубила ту снагу јер више не одговарају „нашим потребама и промењеним приликама“. Уколико се посматра развој установе прекомерног оштећења, па и зеленашких уговора, и њихов међусобни однос, врло се лако може уочити да постоји читава палета различитих решења. Њихова полазна основа и циљ су исти, али начини на које су правни системи долазили до тог циља те ситуације у којима се сматрало да би требало интервенисати у уговорне односе веома су разнолики, што указује на комплексност проблема уређења те материје. Доношењем Закона о облигационим односима наш правни систем ушао је у (ужи) круг правних система који у својим одредбама садрже и правила којима се уређује установа прекомерног оштећења и правила којима се уређују зеленашки уговори. Ауторка у раду најпре анализира да ли установа прекомерног оштећења треба да буде уређена по објективном или субјективном принципу. У тој анализи прибегава и упоредноправном методу, што води закључку да постоје три групе система прекомерног оштећења. Потом се анализирају предности и недостаци уређења по објективном принципу. Као предности, наводе се аргументи да установа прекомерног оштећења треба да буде уређена тако да се њоме првенствено штити начело еквиваленције давања, да не би било морално остати равнодушан и не пружити заштиту у случају када постоји претерана несразмера између престација уговорних страна, те да уређење по објективном принципу јасно разграничава ту од других сродних установа. Главни недостатак је пак у томе да не можемо полемисати

о томе да ли је несразмера између престација морално прихватљива ако не знамо узрок такве несразмере - не завређује заштиту сауговарач који се није понашао с дужном пажњом при закључењу уговора. Осим тога, постоји бојазан да би се могла угрозити правна сигурност ако би се установа прекомерног оштећења уредила по објективном принципу. Посебна пажња у раду посвећена је и питању заблуде о вредности и њеном извињавајућем карактеру. Последњи поднаслов посвећен је утврђивању предности и недостатака уређења прекомерног оштећења по субјективном принципу, где је посебно место дато питању односа заблуде и лезије, односно питању има ли смисла да у једном правом систему постоје и правила о заблуди (постављена на релативно широк начин) и правила о лезији уређеној по субјективном принципу.

14. С. Дабић Никићевић, „О прекомерном оштећењу код алеаторних уговора“, зборник радова *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*, Вук Радовић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2024, 420-451, ISBN 978-86-6132-111-5, **M44**;

У уводном делу рада ауторка указује да је традиционално правило у грађанском праву да се могућност поништења уговора због прекомерног оштећења изричито искључује код алеаторних уговора. Правило да „алеа искључује лезију“ део је шире идеје да се начело еквиваленције не може применити код алеаторних уговора. Рано је, међутим, уочено да степен неизвесности код алеаторних уговора може и те како да варира у зависности од околности случаја, до те мере да се у појединим случајевима већ на први поглед може уочити да за једну уговорну страну ризика (готово да) нема. Ауторка се пита не обесмишљава ли се у том случају алеаторни карактер уговора. Управо је то одсуство стварне (праве) неизвесности при закључењу алеаторних уговора почело да рађа идеју о потреби преиспитивања домета правила о искључењу лезије и уопште пуноважности таквог алеаторног уговора. Њен критички осврт на правило да алеа искључује лезију заснива се управо на критици тзв. математичког и психолошког објашњења тог правила. Када је реч о психолошком основу, с правом се поставља питање да ли се заиста може тврдити да се апсолутно сваки алеаторни уговор закључује из спекулативних разлога – код многих алеаторних уговора, какви су уговор о доживотном издржавању или доживотној ренти, разлог закључења је да сауговарач себи жели да обезбеди какву-такву сигурност у

старости, а не зато што жели да се коцка. Када је, пак, реч о математичком основу, оправдано се упућује критика да та чињеница - да код алеаторних није могуће математички прецизно утврдити какав је однос вредности узајамних престација у моменту закључења уговора – не би требало да значи да је искључен апсолутно сваки вид испитивања постоје ли други облици неједнакости, посебно на плану ризика (од добитака и губитака) које преузимају уговорне стране. У даљем тексту рада ауторка анализира утицај одсуства/привида алеаторности на пуноважност алеаторних уговора у француском, а потом и српском праву. Одсуство (праве) неизвесности код алеаторних уговора временом је довело до реакције, како судова, који су применом већ постојећих, општих правила облигационог права, налазили начин да то санкционишу, тако и законодаваца, кроз имплементацију изричитих норми којима би се предвидела одговарајућа последица. Упркос томе, и даље се чини да постоји прилична суздржаност при утврђивању непуноважности алеаторног уговора због одсуства/привида неизвесности. Суздржаност може бити и последица врсте уговора: судови су склонији да пониште/огласе ништавим уговор о доживотној ренти, ако је извесна смрт повериоца ренте у кратком року, него када је реч о уговору о доживотном издржавању, у коме услед врсте обавеза постоји могућност да буде остварена правична размена и у врло кратком року. У вези с тим, анализа судске праксе, и домаће и упоредноправне, показује да није сасвим јасно ни коју би врсту санкције требало применити: ништавост или поништење уговора. Коначно, чини се да на одлуку суда о поништењу, односно оглашавању ништавим, много чешће него правни, утичу разлози правне политике: да ли непуноважност уговора у конкретном случају води правичном исходу, те какве би далекосежне последице таква пракса могла да има.

15. С. Дабић Никићевић, „**Располагање заједничком имовином брачних и ванбрачних партнера – проблеми у пракси**“, зборник радова *Актуелни проблеми у радном, грађанском, привредном и процесном праву*, Предраг Трифуновић (ред.), Глосаријум, Београд 2024, 84-106, ISBN 978-86-6297-052-7, **M45**;

У уводном делу рада ауторка истиче да су теме које се односе на имовинскоправне односе супружника, посебно питања која се тичу утврђивања шта улази у посебну, а шта у заједничку имовину супружника, а потом и каква дејства има правни посао којим је један супружник самостално располагао имовином у заједничкој својини, такве да се око њих

јавља велики број спорова у нашој судској пракси. Томе несумњиво доприноси и начин на који су регулисани имовинскоправни односи супружника, али и чињеница да законодавац, све и да хоће, због разноврсности животних околности не може правно уредити баш свако питање које се у пракси може јавити. Посебно су се проблематичним поставила питања чије решавање укључује примену различитих прописа, а чије одредбе нису увек међусобно усклађене. Управо су се из тих разлога у пракси јавили озбиљни проблеми како помирити ту неусклађеност одредаба или пак постулата на којима почивају поједини институти у нашем праву, којима од њих дати предност, те како на најбољи начин обезбедити очување правне сигурности, али и правичности. Стога, судови су често стављени у врло незавидан положај да бирају “између два зла”. То се посебно могло уочити у погледу спорова који су се јављали у случају када један (ван)брачни друг располаже неким правом на непокретности без сагласности другог (ван)брачног друга. Судови су прилично лутали у потрази за решењем. С једне стране, у намери да заштите неуписаног супружника, судови су прибегавали чак и томе да такво располагање сматрају ништавим, па чак и делимично ништавим. С друге стране, у намери да заштите треће лице, поједини судови су ишли за тим да сматрају да је располагање пуноважно, али из разлога што се сматра да је у моменту закључења уговора постојала, макар и прећутна сагласност другог супружника. И једном и другом схватању ауторка износи критике. У раду је потом, укратко изложен и проблем с којим се судови суочавају у погледу правног режима непокретности која је стечена на основу уговора о доживотном издржавању, онда када се као давалац издржавања налази једна супружник. Иако на први поглед може деловати да је ствар јасна, да право својине може стећи само супружник-давалац издржавања, у пракси је уочено да извршење обавезе издржавања и те како може тангирати и другог супружника. Та потреба да се обезбеди правичност утицала је да судови изнедре готово уједначену праксу према којој се тао стечена непокретност има сматрати заједничком имовином, уз испуњење одређених услова, а нарочито тих да је обавеза издржавања вршена заједничким средствима, те да је други супружник фактички доприносио извршењу обавезе. Коначно, у раду је отворено и питање режима удела у ДОО који је стечен средствима из заједничке имовине. Иако је судска пракса зачуђујуће уједначена, ауторка указује на слојевитост проблема и неправичност става судске праксе.

16. С. Дабић Никићевић, К. Доловић Бојић, „Брачна тековина и режим непокретности стечене на основу уговора о доживотном издржавању“, зборник радова *Пословни изазови*, Вук Радовић (ур.), Удружење за стечајно право и Универзитет у Београду – Правни факултет, Београд 2024, 199-236, ISSN 2959-2171, <https://stecajnopраво.rs/%d0%bf%d0%be%d1%81%d0%bb%d0%be%d0%b2%d0%bd%d0%b8-%d0%b8%d0%b7%d0%b0%d0%b7%d0%be%d0%b2%d0%b8-2024/>, (не бодује се). Рад је изложен на националној конференцији „II годишња конференција Удружења за стечајно право“, 18-19. јуна 2024. године, Београд, у оквиру панела под називом „Изазови пословног права“.

Ауторке у уводу указују на чињеницу да се у пракси све више поставља питање у ком је режиму стечена имовина уколико само један супружник закључи уговор о доживотном издржавању у својству даваоца издржавања. На први поглед, ствар је неспорна – смрћу примаоца издржавања, давалац издржавања стиче право својине на одређеним стварима или какво друго право. Ипак, ситуација се компликује онда када је давалац издржавања у тренутку закључења уговора о доживотном издржавању, његовог извршења, односно у тренутку смрти примаоца издржавања био у браку. Чињеница брачности даваоца издржавања отвара питање режима у којем се налази имовина стечена на име накнаде за учињено доживотно издржавање. Проблем се јавља најпре због тога што се при сачињавању уговора о доживотном издржавању, односно упису права својине даваоца издржавања на стеченој непокретности, након смрти примаоца издржавања, начелно не поставља питање да ли је давалац издржавања у браку. Питање режима непокретности стечених на основу уговора о доживотном издржавању заправо се поставља тек накнадно, у евентуалном судском поступку или приликом располагања стеченом непокретношћу, када се увиђа да је и пракса различитих нотарских, па и адвокатских канцеларија неуједначена. Судови се пак руководе различитим критеријумима и околностима: анализира се да ли се извршавање обавезе издржавања може сматрати радом; да ли је постојао фактички допринос другог супружника; какав је утицај личног карактера уговора о доживотном издржавању на режим непокретности који се стиче по том основу; у ком тренутку мора постојати заједница живота даваоца издржавања и његовог супружника да би стечена непокретност могла бити у заједничкој својини; није ли даваочев супружник, самим тим што није и формалноправно одређен као уговорна страна

дао прећутну сагласност да имовина уговорена тим уговором као накнада даваоцима издржавања припадне искључиво даваоцу као његова посебна имовина. Ауторке се критички осврћу на сваку од тих околности, односно критеријума.

17. К. Доловић Бојић, С. Дабић Никићевић, „**Институт одржаја и модерне тенденције у нашем праву**“, зборник радова *Актуелна и спорна питања у радном, привредном, грађанском и процесном праву*, Предраг Трифуновић (ред.), Глосаријум, Београд 2024, 126-150, ISBN 978-86-6297-054-1, **M45**;

Ауторке у уводно делу рада скрећу пажњу да, мада је велики напор учињен да се проблеми у вези са прометом права на непокретностима реше у нашем праву, до данас се нису много променила схватања у судској пракси у погледу ширине примене установе одржаја. Томе доприноси и чињеница да још увек постоји велики број непокретности (или права на њима) које су ван тзв. регулисаног система тржишта непокретности, у погледу којих се све трансакције одвијају „испод радара“ како нотара, тако и катастра непокретности. Управо у вези с тим се поставља питање може ли институт одржаја бити један од начина у решавању тог проблема, а како би се те непокретности (или права на њима) увеле у регулисано тржиште, те тако помоћи у сређивању тренутно, у знатној мери, несређеног стања у катастру непокретности. У пракси су се као спорна посебно јавила питања оцене савесности држаоца: када се може сматрати да је стицалац савестан, да ли може бити савестан стицалац који стиче од претходника који није уписан у катастар; да ли се може сматрати савесним стицалац који се ни сам није уписао у катастар; те може ли одржај да послужи као замена за *modus acquirendi*. На крају рада, ауторке указују на то да је заправо природно поље примене правила о одржају код „делимично регулисаног система непокретности“. Наиме, ванкњижна својина постоји и онда када није било могуће издејствовати упис у катастар непокретности, јер ни сама непокретност није уписана или није могло бити уписано право својине на њој (а што је неопходан услов стицања права својине правним послом). Реч је о тзв. делимично регулисаном тржишту непокретности код којих се фактичко стање и стање у катастру непокретности разликују, будући да упис права није могућ због тога што документација потребна за упис права из неког разлога није потпуна, а не због тога што постоји спор око тога ко има право својине на одређеној непокретности.

18. С. Дабић Никићевић, К. Доловић Бојић, „Правни режим удела у друштву с ограниченом одговорношћу и брачна тековина“, зборник радова *Грађанско право у покрету – трансформација пре кодификације*, Марија Караникић Мирић, Милош Живковић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво и информисање, Београд 2024, 5-46, ISBN 978-86-6132-161-0, **М44**. Рад је изложен на националној конференцији „III годишња конференција Удружења за стечајно право“, 2-3. октобар 2025. године, Београд, у оквиру панела на тему „На раскршћу компанијског права и породичног права – заједничка својина и удели у друштву с ограниченом одговорношћу“, као и националној конференцији „Грађанско право у покрету – трансформација пре кодификације“, 27. октобра 2025. године, на Правном факултету Универзитета у Београду.

Ауторке у раду отварају важна питања која су се поставила пред нашу, али и упоредноправну судску праксу, а која се рађају у случајевима када један супружник уложи заједнички новац и/или друге ствари и права у ДОО, на основу чега се уписује као члан ДОО и стиче право на удео у њему. Прва група питања могу се свести на следеће: каква права има други супружник ако је у ДОО (без његове сагласности) унет неновчани улог, односно покретне и непокретне ствари које су у заједничкој својини супружника? Да ли се може истаћи стварноправни захтев према имовини друштва? Ауторке закључују да други супружник нема право да истиче стварноправни захтев у односу на имовину друштва у два случаја: ако је привредно друштво имовину стекло накнадно, својим пословањем, те ако су унете покретне или непокретне ствари као улог, уз сагласност оба супружника. Међутим, уколико приликом улагања покретних/непокретних ствари у друштво није постојала сагласност, онда би требало сматрати да је друштво стекло својину само ако су испуњени услови за оригинарно стицање, према општим правилима стварног права. Друга група питања која се постављају тичу се правног режима удела у ДОО који је стечен заједничким средствима. Имајући у виду да је судска пракса уједначена, те да стоји на становишту да удео представља посебну имовину супружника-члана, ауторке анализирају да ли је таква пракса правно основана. У тој анализи се позивају не само на правила породичног права, већ и на институте општег дела грађанског права, попут реалне суброгације. Осим тога, износи се и критика аргумената који провејавају у судским

одлукама, приказују потенцијални механизми заштите другог супружника којима су прибегли судови земаља у окружењу, а уједно постављају и важна питања права другог супружника на добит друштва, последица располагања уделом без сагласности другог супружника, те којим све методама прибегавају супружници-чланови друштва како би „сакрили“ имовину и тиме оштетили другог супружника.

IV. УЧЕШЋЕ НА ПРОЈЕКТИМА, НАУЧНИМ И СТРУЧНИМ СКУПОВИМА (након избора у звање доцента)

У периоду од 2019. до 2023. године била је ангажована на више пројеката Правног факултета Универзитета у Београду: *Идентитетски преображај Србије*, 2013-2020; *Епидемија. Право. Друштво.*, 2021; *Савремени проблеми правног система Србије*, 2022-2023. У периоду од 2018. до 2023. године била је ангажована и на пројекту *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*, чији је носилац Правни факултет Универзитета у Београду, а који је био финансиран из средстава Министарства науке.

Од 2024. године је ангажована на пројекту Правног факултета под називом *Проблеми стварања, тумачења и примене права*.

Када је реч о међународним пројектима, била је ангажована на пројекту LAWGEM који је резултирао креирањем мастер програма Law and Gender (New quality in education for gender equality - strategic partnership for the development of master's study program Law and Gender), а ангажована је и на међународном пројекту *LAWGID - Law and Gender, Intersectionality and Diversity*.

Од избора у звање доцента 2019. године учествовала је на следећим стручним и научним скуповима:

1. Учешће на националној конференцији „Грађанско право у покрету – трансформација пре кодификације“, 27. октобар 2025. године, Правни факултет Универзитета у Београду, излагање на тему „Правни режим удела у друштву с ограниченом одговорношћу и брачна тековина“, са радом који је објављен у целини у зборнику *Грађанско право у покрету – трансформација пре кодификације*, Београд 2024, 5-46;

2. Учешће на националној конференцији „Legal Pro Forum 2025”, 19-21. октобра 2025, Златибор, као панелиста у панелу „Подсети ме шта то беше љубав': заједничка имовина, брачни уговор и престанак брака – улога примереног правног саветовања“;
3. Учешће на националној конференцији „III годишња конференција Удружења за стечајно право“, 2-3. октобар 2025. године, Београд, као панелиста на Округлом столу на тему „На раскршћу компанијског права и породичног права – заједничка својина и удели у друштву с ограниченом одговорношћу“;
4. Учешће на националној конференцији „Legal Pro Forum 2024”, 20-23. октобра 2024, Златибор, као панелиста у панелу „Улога јавних бележника у региону Западног Балкана“;
5. Учешће на националној конференцији „II годишња конференција Удружења за стечајно право“, 18-19. јуна 2024. године, Београд, као панелиста на Округлом столу на тему „Изазови пословног права“, са радом који је објављен у целини у зборнику *Пословни изазови*, Београд 2024, „Брачна тековина и режим непокретности стечене на основу уговора о доживотном издржавању“, 199-236;
6. Учешће на Саветовању „Актуелни проблеми у радном, грађанском, привредном и процесном праву“, 23-26. априла 2024. године, Врњачка бања, са радом који је објављен у целини у зборнику *Актуелни проблеми у радном, грађанском, привредном и процесном праву*, Глосаријум, 2024, „Располагање заједничком имовином брачних и ванбрачних партнера – проблеми у пракси“, 84-106;
7. Учешће на међународној научној конференцији “Protection against Discrimination in Bulgaria, in Europe and in the world”, 19-20 April 2024, New Bulgarian University, Sofia, and via Zoom platform, са радом који је објављен у целини у зборнику *Заштита од дискриминација в Българија, в Европа и в света*, Бугарска, „Marital Property and Legal Regime of the Immovable Property Acquired by a Lifetime Support Contract“, 317-336; .
8. Учешће на међународној конференцији у част професора Михаила Константиновића „Сећање на професора Михаила Константиновића поводом 70. годишњице часописа *Анали Правног факултета у Београду*“, 5. и 6. октобра 2023. године, излагање на тему „О начину уређења прекомерног оштећења у нашем праву и односу са сродним установама“ објављен у посебном броју часописа *Анали Правног факултета* бр. 5/2022, 575-603;

9. Учешће на међународној конференцији у част професора емеритуса др Мирка Васиљевића „Развој пословног права у југоисточној Европи“, 23. септембар 2022. године, излагање на тему „Делимична ништавост уговора“, објављен у целини у зборнику *Liber Amicorum Mirko Vasiljević*, Београд 2021. године, 727-746;
10. Учешће на међународној конференцији „Conference – Feminist Legacy in Legal Theory and Practice“, New Quality in Education for Gender Equality, Strategic Partnership, Law and Gender-LAWGEM, 30. јун – 1. јул 2022. године, излагање на тему „Covid 19- and contract relations – a gender perspective“;
11. Учешће на конференцији „Епидемија. Право. Друштво.“, 2. и 3. јун 2022. године, излагање на тему „Утицај пандемије на дејства уговора“, објављен у целини у зборнику радова *Епидемија. Право. Друштво*, 2022. године, 91-130;
12. Учешће на међународном научном скупу, Друга регионална научна конференција из облигационог права, 14. и 15. новембар 2019. године, „Утицај преваре која потиче од сајемца на пуноважност уговора о јемству и права јемца-жртве преваре“, објављен у целини у часопису *Анали Правног факултета у Београду*, бр. 1/2020, 126-145, уз сажетак објављен у *Књизи сажетак, Међународни научни скуп, Друга регионална научна конференција из облигационог права*, 11-12, Београд 2019;
13. Учешће на округлом столу, без саопштења, одржаном 30. септембра 2019. године на Правном факултету у Београду на тему „Последице доношења Закона о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима“;
14. Учешће на XXVIII Сусрету правника у привреди Србије, Златибор, 27-29. мај 2019, излагање на тему „Располагање једног (ван)брачног друга непокретношћу у заједничкој својини“, рад објављен у целини у *Право и привреда*, бр. 7-9/2019, vol. 57, 407-436;

V. НАСТАВНА АКТИВНОСТ И ОЦЕНА ПЕДАГОШКОГ РАДА

У звање сарадника у настави за грађанскоправну ужу научну област – предмет Грађанско право – општи део и Стварно право изабрана је у новембру 2011. године, а у звање асистента на истом предмету у марту 2013. године. Као асистент је изводила вежбе из предмета Грађанско право – општи део и Стварно право и Облигационо право, као и вежбе на мастер студијама на Грађевинском факултету Универзитета у Београду (предмет:

Право у управљању непокретностима, модул: Управљање непокретностима, Катедра за геодезију).

У звање доцента на истом предмету изабрана је у марту 2019. године. Од избора у звање доцента држи наставу и испитује студенте на предмету Грађанско право – општи део и Стварно право. Резултати вредновања педагошког рада кандидата на том предмету у периоду од академске 2019/20 до академске 2024/25 године, показују константност у високим просечним оценама на евалуацијама. У наставку је представљена табела са просечном оценом њеног педагошког рада на предавањима и вежбама од избора у звање доцента, из чега се може закључити да је она на врло високом нивоу:

Академска година	Облик наставе	Оцена
2019/20	предавања	4.64
	вежбе	4.65
2021/22	предавања	4.58
	вежбе	4.68
2023/24	предавања	4.54
	вежбе	4.58
2024/25	предавања	4.72
	вежбе	4.60

У академској 2020/21 и академској 2022/23 години нису рађене евалуације студената јер је кандидаткиња била на породилском, односно одсуству са рада ради неге детета.

Осим наставе на основним академским студијама, Снежана Дабић Никићевић држи наставу и испитује и на мастер студијама и докторским студијама.

Мастер студије: Стварноправно обезбеђење потраживања
 Земљишнокњижно право
 Private Law and Gender Equality (Law and Gender)

Докторске студије: Општи део грађанског права
 Стварно право
 Право обезбеђења потраживања
 Право регистра непокретности

У периоду после избора у звање доцента била је ментор при изради мастер радова (2), као и члан у комисијама за одбрану мастер радова кандидатима којима није била

ментор (5). Осим тога, била је члан комисија за преглед и оцену и члан комисија за одбрану докторских дисертација (2).

VI. ОСТАЛЕ СТРУЧНЕ АКТИВНОСТИ

Од новембра 2016. године врши функцију секретара Управног одбора Удружења за арбитражно право у Београду чији је уједно и члан. Од јануара 2016. године члан је Одбора Задужбине Љубице М. Здравковић, а од 2025. године и заменик председника Одбора Задужбине Љубице М. Здравковић. Од октобра 2025. године заменик је члана Дисциплинске комисије на Правном факултету Универзитета у Београду.

Од августа 2025. године рецензент је часописа Државног одвјетништва Републике Хрватске „Državno odvjetništvo otvara razgovor“ – DOOR.

VII. ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ ЗАКОНСКИХ УСЛОВА ЗА ПОНОВНИ ИЗБОР У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА

1. ОПШТИ УСЛОВ

Др Снежана Дабић Никићевић је 5. марта 2019. године изабрана у звање доцента на Правном факултету Универзитета у Београду и тада је утврђено да испуњава све услове за избор у то звање.

Докторску дисертацију под насловом *Дужност обавештавања при закључењу уговора* кандидаткиња је одбранила са одликом 14. септембра 2018. године на Правном факултету Универзитета у Београду.

2. ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ

Др Снежана Дабић Никићевић испуњава све обавезне услове за избор у звање доцента предвиђене важећим Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду. Овде ћемо представити те услове и начин на који их кандидаткиња Дабић Никићевић испуњава.

- а. Приступно предавање из области за коју се бира, позитивно оцењено од стране високошколске установе, уколико се на конкурс пријавило више од једног кандидата.**

Имајући у виду да се на конкурс пријавила само кандидаткиња др Снежана Дабић Никићевић, приступно предавање није поново организовано.

Корисно је поменути да је приликом првог избора у звање доцента кандидаткиње др Снежане Дабић Никићевић одржано приступно предавање на тему „Услов као модификација правних послова“, дана 27. децембра 2018. године у 14 часова у сем. 406 на Правном факултету Универзитета у Београду. Након одржаног приступног предавања и појединачних оцена свих чланова Комисије, коначни закључак комисије је да је предавање оцењено позитивно са просечном оценом 5.00 и да кандидат испуњава тражени услов за избор у звање доцента.

- б. Искуство у педагошком раду са студентима.**

Др Снежана Дабић Никићевић ради у различитим звањима на Правном факултету у Београду од првог избора у звање сарадника у настави 2011. године, тако да има више од десет година искуства у раду са студентима, у свим видовима и облицима наставе на свим нивоима студија.

- с. Позитивна оцена педагошког рада добијена у студентским анкетама током целокупног протеклог изборног периода.**

Као што је напред већ наведено, студенти су на евалуацијама током протеклог изборног периода кандидаткињу Дабић Никићевић сваки пут оценили одличном просечном оценом. Тако је академске 2019/20 кандидаткиња добила просечну оцену за предавања 4.64, а за вежбе 4.65. Академске 2021/22 кандидаткиња је оцењена просечном оценом 4.58 (предавања) и 4.68 (вежбе). У академској 2023/24 години просечна оцена кандидаткиње била је 4.56 (предавања) и 4.58 (вежбе). Академске 2024/25 кандидаткиња је добила просечну оцену 4,72 (предавања) и 4.60 (вежбе).

d. Објављен један рад из категорије M20 или три рада из категорије M51 из научне области за коју се бира.

1. К. Доловић Бојић, С. Дабић Никићевић, „Делимична ништавост уговора“, *Liber Amicorum Mirko Vasiljević*, Душан Поповић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2021, 727-746, преко 58.000 карактера, ISBN 978-86-7630-952-8, **M14**;⁴
2. Amalia Blandino⁵ (authored Section 15.4), Gabriele Carapezza Figlia and Letizia Coppo (authored Section 15.3), Snežana Dabić Nikićević and Katarina Dolović Bojić (authored Sections: Abstract, 15.1, 15.2, 15.5), „**Gender Equality in Different Fields of Private Law**“, поглавље у knjizi *Gender-Competent Legal Education*, Dragica Vujadinović, Mareike Fröhlich, Thomas Giegerich (eds.), Springer 2023, 505-540 (укупан број карактера за цело поглавље је преко 106.000, а укупан број карактера који обухватају *Abstract* и одељке 15.1, 15.2, 15.5 је преко 35.000), ISBN 978-3-031-14360-1 (eBook), https://doi.org/10.1007/978-3-031-14360-1_15, **M14**;⁶
3. С. Дабић, „Утицај преваре која потиче од сајемца на пуноважност уговора о јемству и права јемца-жртве преваре“, *Анали Правног факултета у Београду*, бр. 1/2020, вол. 68, 126-145, ISSN 0003–2565, <https://doi.org/10.5937/AnaliPFB2001128D>, и у зборнику радова *Одабране теме облигационог права с Друге регионалне конференције из облигационог права одржане 14. и 15. новембра 2019. године на Правном факултету Универзитета у Београду*, Марија Караникић Мирић, Марко Ђурђевић (уредници), Београд 2020, 72-91, **M24**;
4. С. Дабић Никићевић, „О начину уређења прекомерног оштећења у нашем праву и односу са сродним установама“, *Анали Правног факултета у Београду*, бр. 5/2022,

⁴ У складу са одредбом чл. 9 Правилника о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду („Гласник Универзитета у Београду“ бр. 192/16, 195/16, 199/17, 203/18, 223/21 и 259/24), сматра се да је кандидат који је објавио рад који доноси исти или већи број М бодова предвиђених Правилником о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача од оног који носи рад који се захтева као минимални услов за избор у одређено звање, а који се не наводи у овим минималним условима (нпр. M11– M14 или M41 –M45), тај услов испунио.

⁵ Коаутори су у публикацији наведени по абecedном (*alphabetical*) редоследу.

⁶ Према Критеријумима за одређивање категорије научноистраживачких резултата и начин навођења, који представља Прилог 1. уз Правилник о стицању истраживачких и научних звања (*Службени гласник РС*, бр. 80 од 04. октобра 2024, 70 од 8. августа 2025.), „Приликом квантификације научних резултата потребно је приказати укупан број резултата, и њихове вредности у складу са Прилогом 2. овог правилника, као и нормиране вредности резултата (не односи се на категорије M10 и M40). Са пуним бројем поена признаће се теоријски резултати са до три аутора, а у случају већег броја аутора, број поена одређује се по формули $M/(1+0,2(n-3))$, $n \geq 3$ („ n “ је број аутора, а M означава вредност резултата).“

вол. 70*, 575-603, ISSN 0003–2565, https://doi.org/10.51204/Anali_PFBU_22MK19A, **M24**;

5. К. Доловић Бојић, С. Дабић Никићевић, „Положај лица са инвалидитетом на пољу пословне способности“, зборник радова *Укрштена дискриминација жена и девојчица са инвалидитетом и инструменти за њихово оснаживање / Intersectional Discrimination of Women and Girls with Disabilities and Means of their Empowerment*, Јб. Ковачевић, Д. Вујадиновић, М. Evola (ur./eds), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2022, 227-256, ISBN 978-86-6132-040-8, **M44**;
6. С. Дабић, „Дејства одрицања сауговарача од услова на положај трећих лица“, зборник радова *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*, Вук Радовић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2019, 502-520, ISBN 978-86-7630-834-7, **M44**;
7. С. Дабић, „О пуноважности уговора код отуђења туђе ствари и вишеструког отуђења ствари“ – зборник радова *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*, Вук Радовић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2020, 542-568, ISBN 978-86-7630-918-4, **M44**;
8. С. Дабић Никићевић, „О реду првенства различитих заложних права на покретним стварима“, зборник радова *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*, Вук Радовић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2021, 486-511, ISBN 978-86-7630-980-1, **M44**;
9. С. Дабић Никићевић, „О дејствима заблуде о солвентности сауговарача на закључени уговор“, зборник радова *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*, Вук Радовић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2023, 501-523, ISBN 978-86-6132-056-9, **M44**;
10. С. Дабић Никићевић, „О прекомерном оштећењу код алеаторних уговора“, зборник радова *Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније*, Вук Радовић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2024, 420-451, ISBN 978-86-6132-111-5, **M44**;
11. С. Дабић Никићевић, К. Доловић Бојић, „Правни режим удела у друштву с ограниченом одговорношћу и брачна тековина“, зборник радова *Грађанско право у*

покрету – трансформација пре кодификације, Марија Караникић Мирић, Милош Живковић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво и информисање, Београд 2024, 5-46, ISBN 978-86-6132-161-0, **M44**;

12. С. Дабић, К. Доловић Бојић, „Располагање једног (ван)брачног друга непокретношћу у заједничкој својини“, *Право и привреда*, бр. 7-9/2019, вол. 57, 407-436, ISBN 978-86-7630-834-7, **M51**.

е. Саопштен један рад на научном скупу, објављен у целини (**M31, M33, M61, M63**).

1. С. Дабић Никићевић, К. Доловић Бојић, „**Marital Property and Legal Regime of the Immovable Property Acquired by a Lifetime Support Contract**“, међународна научна конференција „Protection against Discrimination in Bulgaria, in Europe and in the World“, 19–20. април 2024. године, Софија, Бугарска, као и преко *Zoom* платформе, 317-336, ISBN 978-619-233-379-9 (electronic), објављено у целини у зборнику радова *Заштита от дискриминация в България, в Европа и в света*, 2025, <https://publishing-house.nbu.bg/download/publishing-house/elektronni-izdania/forum-yuridicheski-izsledvania-kn-3-zashtita-ot-diskriminacia.pdf>, **M33**;
2. С. Дабић Никићевић, К. Доловић Бојић, „Утицај пандемије на дејства уговора“, национална конференција „Епидемија. Право. Друштво“, 2. и 3. јун 2022. године, Правни факултет Универзитета у Београду, излагање на тему „Утицај пандемије на дејства уговора“, 91-130, ISBN 978-86-6132-037-8, објављено у целини у зборнику радова *Епидемија. Право. Друштво*, 2022. године, Наталија Лукић, Далибор Ђукић (ур.), Универзитет у Београду – Правни факултет, Центар за издаваштво, Београд 2022, <https://ius.bg.ac.rs/publikacije/2021-%D0%B7%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%BE%D0%B1%D1%80-2-2/>, **M63**;

3. ИЗБОРНИ УСЛОВИ

Према важећем Правилнику о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, кандидат мора да испуњава минимално 2 од 3 изборна услова за поновни избор у звање доцента. Кандидаткиња Дабић Никићевић по ставу комисије, испуњава сва три изборна услова.

а. Стручнопрофесионални допринос.

У оквиру овог изборног услова тражи се да је кандидат најмање једно од понуђеног:

1. Председник или члан уређивачког одбора научних часописа или зборника радова у земљи или иностранству.
2. Председник или члан организационог или научног одбора на научним скуповима националног или међународног нивоа.
3. Председник или члан комисија за израду завршних радова на академским мастер или докторским студијама.
4. Руководилац или сарадник на домаћим и међународним научним пројектима.

Кандидаткиња Дабић Никићевић је била ментор за израду мастер радова (2) и члан комисија за одбрану мастер радова (5), као и члан комисија за преглед и оцену и члан комисија за одбрану докторских дисертација (2).

Осим тога, кандидаткиња Дабић Никићевић је тренутно ангажована на једном домаћем и једном међународном научном пројекту.

Тиме је кандидаткиња испунила овај изборни услов.

б. Допринос академској и широј заједници.

У оквиру овог изборног услова тражи се да је кандидат испунио најмање једно од понуђеног:

1. Чланство у страним или домаћим академијама наука, чланство у стручним или научним асоцијацијама у које се члан бира.
2. Председник или члан органа управљања, стручног органа или комисија на факултету или универзитету у земљи или иностранству.
3. Члан националног савета, стручног, законодавног или другог органа и комисије министарстава.

4. Учешће у наставним активностима ван студијских програма (перманентно образовање, курсеви у организацији професионалних удружења и институција, програми едукације наставника) или у активностима популаризације науке.
5. Домаће или међународне награде и признања у развоју образовања или науке.

Кандидаткиња је члан (уједно и секретар УО) Удружења за арбитражно право. Члан је и заменик председника Одбора Задужбине Љубице М. Здравковић. Заменик је члана Дисциплинске комисије на Правном факултету Универзитета у Београду. Добитник је награде Привредне коморе Србије за један од најбољих доктората одбрањених у школској 2017/18. години.

Тиме је кандидаткиња испунила и овај изборни услов.

с. Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству.

У оквиру овог изборног услова тражи се да је кандидат испунио најмање једно од понуђеног:

1. Руковођење или учешће у међународним научним или стручним пројекатима и студијама.
2. Радно ангажовање у настави или комисијама на другим високошколским или научноистраживачким институцијама у земљи или иностранству, или звање гостујућег професора или истраживача.
3. Руковођење радом или чланство у органу или професионалном удружењу или организацији националног или међународног нивоа.
4. Учешће у програмима размене наставника и студената.
5. Учешће у изради и спровођењу заједничких студијских програма.
6. Предавања по позиву на универзитетима у земљи или иностранству.

Кандидаткиња Дабић Никићевић је учесник на међународном пројекту *LAWGID - Law and Gender, Intersectionality and Diversity*. Изводи наставу на предмету *Private Law and Gender Equality* у оквиру ново-успостављеног мастер програма на енглеском језику *Law and Gender (LAWGEM) Masters Academic Studies* на Универзитету у Београду - Правном факултету. Члан је (уједно и секретар УО) Удружења за арбитражно право.

Тиме је кандидаткиња испунила и овај изборни услов.

VIII. МИШЉЕЊЕ КОМИСИЈЕ

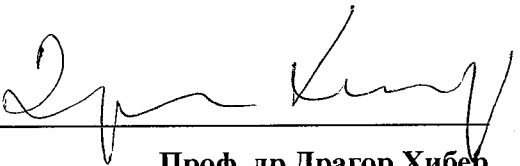
Комисија са задовољством истиче да резултати које је кандидаткиња Дабић Никићевић постигла у претходном изборном периоду јасно сведоче о њеном напретку и сазревању као научника у области грађанског права. Широког спектра тема обрађених у њеним објављеним радовима јасно сведочи не само о њеној научној радозналости и вишестраности, већ и о томе да је она већ данас способна да се научно окуша у веома различитим деловима грађанског права, које је веома обимна породица правних грана. Одабир и, посебно, начин обраде тема сведоче о томе да је кандидаткиња Дабић Никићевић свакако већ зрела и за напредовање у академској каријери, за шта јој недостаје само самостална монографија из научне области, односно предмета за који се бира. Комисија изражава наду и очекивање да ће кандидаткиња у сразмерно кратком, догледном року окончати рад на сопственој монографији и тиме испунити услов за напредовање у звање ванредног професора. Њени радови објављени у претходном изборном периоду својим обухватом и квалитетом сведоче о томе да је ово очекивање Комисије сасвим засновано и реално.

Дакле, Комисија истиче да је кандидаткиња Дабић Никићевић не само испунила све прописима предвиђене услове за поновни избор у звање доцента већ да их је већим делом значајно премашила, те да је била веома близу испуњавању услова за звање ванредног професора.

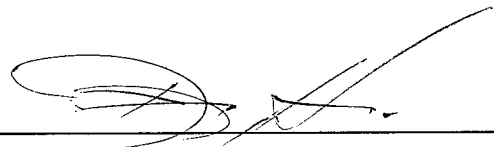
IX. ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР КАНДИДАТА

Констатујући да је кандидаткиња др Снежана Дабић Никићевић испунила све законске и статутарне услове за реизбор у звање доцента, Комисија има част да Наставно научном већу Правног факултета предложи да учини предлог да се др Снежана Дабић Никићевић изабере у звање **доцента** за грађанскоправну ужу научну област – предмет Грађанско право - општи део и Стварно право.

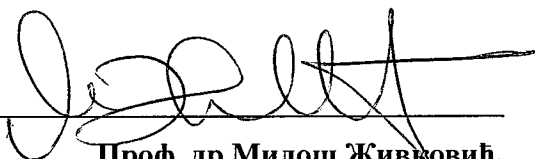
Београд, 27. новембра 2025. године

Проф. др Драгор Хибер

Проф. др Душан Николић

Проф. др Милош Живковић,
председавајући Комисије